RIGSPOLITIET

POLITI

Hadforbrydelser i 2017

Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser

Rigspolitiet, Nationalt Forebyggelsescenter (NFC), September 2018

Resumé

Denne rapport udgør Rigspolitiets afrapportering vedrørende hadforbrydelser i 2017. Årsrapportens datamateriale består af sager fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS).

Denne årsrapport beskriver politiets monitering af hadforbrydelsesområdet efter, at Rigspolitiet den 2. november 2015 etablerede en egentlig moniteringsordning for at styrke politiets registrering af hadforbrydelser og for løbende at have et overblik over antallet af hadforbrydelser og deres fordeling på forskellige motivtyper, kriminalitetstyper, gerningssteder, politikredse m.v.

Årsrapporten viser følgende i forhold til antallet og fordelingen af hadforbrydelser i 2017:

- I 2017 registrerede politiet 446 sager, som efter Rigspolitiets opfattelse kan karakteriseres som hadforbrydelser. I disse 446 sager er der (på tidspunktet for rapportens udarbejdelse) rejst sigtelse i 95 sager mod i alt 102 personer.
- Der er i 2017 identificeret i alt 446 sager, mens der er i 2016 blev registreret 274 hadforbrydelser og i 2015 198 hadforbrydelser.
- Der er stor forskel på antallet af registrerede hadforbrydelser i landets 12 politikredse. Det er ikke muligt at give en entydig forklaring på disse forskelle, om end det er sandsynligt, at forklaringen kan relatere sig til forskelle i politikredsenes beboersammensætning, urbaniseringsgrad og borgernes anmeldelsestilbøjelighed.
- Hadforbrydelserne i 2017 fandt særligt sted indenfor kriminalitetstyperne vold, hærværk, hadefulde ytringer (straffelovens § 266 b) og trusler.
- Racistisk motiverede hadforbrydelser var den mest udbredte motivkategori i 2017 (223 sager). Herefter fulgte religiøst motiverede hadforbrydelser (142 sager) og seksuelt orienterede hadforbrydelser (81 sager).
- 39 % (174 sager) af de registrerede hadforbrydelser i 2017 fandt sted på offentligt tilgængelige steder, såsom på åben gade, i butikker eller i offentlige transportmidler.
- 16 % (73 sager) af de registrerede hadforbrydelser i 2017 fandt sted på internettet (særligt Facebook).

Samlet set viser årsrapporten, at politiet i 2017 har behandlet en række forskellige former for hadforbrydelser, hvilket bekræfter, at der er borgere i samfundet, som på baggrund af deres race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering, kønsidentitet eller kønsudtryk[1] kan betragtes som særligt udsatte for diskriminerende strafbare handlinger.

[1] Med kønsidentitet henvises der til den enkelte persons vedholdende indre og individuelle oplevelse af sit køn, hvilket måske ikke svarer til det ved fødslen tildelte køn. Med kønsudtryk henvises der til måden, hvorpå man viser sit køn som mand eller kvinde, f.eks. ved valg af tøj, frisure, make-up og tale. Kønsudtrykket står i modsætning til en persons indre kønsidentitet, som ikke er synlig for andre.

Rigspolitiet udbyder et efter- og videreuddannelsestilbud til politikredsenes medarbejdere med det formål at sikre et tilstrækkeligt kompetenceniveau i politikredsene i forhold til identificering og behandling af hadforbrydelser.

Rigspolitiet fortsætter derudover den tidligere iværksatte dialogindsats med en række væsentlige interessenter på området. Denne indsats har blandt andet til formål at skabe tillid mellem politiet og udsatte grupper med henblik på at få flere ofre for hadforbrydelser til at anmelde disse sager til politiet.

Indhold

Resumé **1**

1. Indledning **4**

2. Politiets monitering af hadforbrydelser **5**

3. Årsrapportens datagrundlag **7**

4. Hadforbrydelser i 2017 ..... **9**

4.1 Antal 9

4.2 Geografisk fordeling 9

4.3 Kriminalitetstype 10

4.4 Motiv 11

4.5 Gerningssteder 17

5. Gerningspersoner og ofre **22**

6. Nye tiltag i Danmark **23**

7. Offerundersøgelser vedrørende hadforbrydelser i Dan-mark **24**

8. Aktuelle og fremtidige initiativer **25**

9. Litteratur **28**

1. Indledning

Denne rapport udgør Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser i 2017. Formålet med årsrapporten er at gøre viden om omfanget og karakteren af hadforbrydelser samt udviklingen i antallet af registrerede hadforbrydelser i Danmark tilgængelig for offentligheden. Herudover beskrives politiets indsats på hadforbrydelsesområdet i rapporten. Årsrapporten offentliggøres årligt i 1. halvår efterfølgende det år, som den enkelte rapport omhandler.

Det er Rigspolitiets tredje årsrapport, idet Rigspolitiet primo 2015 overtog det overordnede ansvar for hadforbrydelsesområdet, herunder den årlige afrapportering på området, fra Politiets Efterretningstjeneste (PET).

Grundet en ændring i Rigspolitiets moniteringspraksis er data fra årsrapporten vedrørende hadforbrydelser registeret i 2017 ikke direkte sammenlignelige med Rigspolitiets to foregående årsrapporter (se afsnit 3 vedrørende årsrapportens datagrundlag).

Politiets arbejde med hadforbrydelser baserer sig på en strafferetlig afgrænsning af hadforbrydelsesbegrebet – dvs. at en hadforbrydelse er et strafbart forhold, der har baggrund i ofrets race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering. En hadforbrydelse består således af to elementer: En kriminel handling samt det forhold, at der ligger et diskriminerende udvælgelseselement (et såkaldt hadmotiv) til grund for den kriminelle handling. Hadforbrydelser ses typisk i sager vedrørende trusler, vold eller hærværk, men et hadmotiv kan også foreligge ved andre former for strafbare forhold.
Strafbare forhold, der har baggrund i ofrets race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, kan være en overtrædelse af straffelovens § 266 b (hadefulde ytringer) eller lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv. (racediskriminationsloven, der bl.a. kriminaliserer nægtelse af adgang til diskotek på baggrund af race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering).
Endvidere kan det ved straffelovsovertrædelser (f.eks. vold, trusler eller hærværk) og særlovsovertrædelser (f.eks. overtrædelse af ordensbekendtgørelsen) være relevant at anvende straffelovens § 81, nr. 6 (strafskærpelsesgrund), såfremt den kriminelle handling helt eller delvist har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende.
Der kan læses mere om de nævnte bestemmelser og deres anvendelsesområde i Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om hadforbrydelser, der findes på anklagemyndighedens hjemmeside.

Politiet har et særligt fokus på at identificere, registrere og efterforske hadforbrydelser. Det skyldes dels, at hadforbrydelser i særlig grad kan have en skadelig effekt for det enkelte offer, dels at hadforbrydelser kan have en skadelig effekt for hele den gruppe, offeret tilhører eller opfattes at tilhøre, da forbrydelsen sender et symbolsk signal om denne gruppes sårbarhed, mindreværd og manglende ret til anerkendelse.

2. Politiets monitering af hadforbrydelser

Rigspolitiet etablerede den 2. november 2015 en moniteringsordning på hadforbrydelsesområdet for at styrke politiets indsats på området gennem indsamling af viden. Ordningen har til formål at styrke registreringen af hadforbrydelser, således at der skabes et retvisende billede af antallet af hadforbrydelser og deres fordeling på forskellige motivtyper, kriminalitetstyper, gerningssteder, politikredse m.v. Den løbende monitering af hadforbrydelsesområdet anvendes samtidig til at sikre kvalitet i politiets registrering og sikre fokus på behandlingen af hadforbrydelser.

Moniteringsordningen indebærer, at hadforbrydelser registreres i politiets systemer via en række søgenøgler, som gør det muligt for politiet at anføre, at der skønnes at være et muligt hadmotiv i den pågældende sag. Søgenøglerne for hadforbrydelser påføres den enkelte sag, som samtidig kategoriseres ud fra, om det kriminelle forholds motiv har været gerningsmandens *opfattelse* af ofrets race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering, kønsidentitet eller kønsudtryk.

Søgenøglen kan påføres ved sagens oprettelse, f.eks. når et offer for en hadforbrydelse indgiver en anmeldelse til politiet. Søgenøglen kan også tilknyttes sagen efterfølgende, hvilket f.eks. kan være relevant, hvis den videre efterforskning af sagen viser, at en forbrydelse, der i første omgang ikke har været anset for en hadforbrydelse, viser sig at være det. På samme måde kan søgenøglerne også fjernes i forbindelse med politiets arbejde med sagen, hvis dét man i første omgang opfattede som en hadforbrydelse, viser sig ikke at være det.

Ved hjælp af hadforbrydelsessøgenøglerne kan der efterfølgende foretages specifikke dataudtræk for denne sagstype på tværs af forskellige kriminalitetstyper, som f.eks. vold, trusler og hærværk.

Alle anmeldelser til politiet registreres i politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Her oprettes anmeldelsen som en straffesag, hvis der er tale om, at et strafbart forhold er begået, og der ikke er tvivl om gerningsindholdet. Herudover kan sagerne oprettes som hændelser, eller undtagelsesvist og midlertidigt som undersøgelsessager, hvis der ud fra de umiddelbart foreliggende oplysninger er tvivl om, hvorvidt anmeldelsen vedrører et kriminelt forhold, eller der er tvivl om gerningsindholdet. Hændelserne og undersøgelsessagerne kan efterfølgende konverteres til straffesager, hvis efterforskningen giver anledning hertil. Både straffesager, hændelser og undersøgelsessager kan registreres som hadforbrydelser via søgenøglerne.

Som det fremgår af figur 1, sondres der i moniteringen af hadforbrydelser mellem tre overordnede motivkategorier: Racistisk motiveret, religiøst motiveret og seksuelt orienteret. Herudover arbejdes der med en række underkategorier, som giver en nærmere specificering af motivet.

Figur 1: Oversigt over motivkategorier

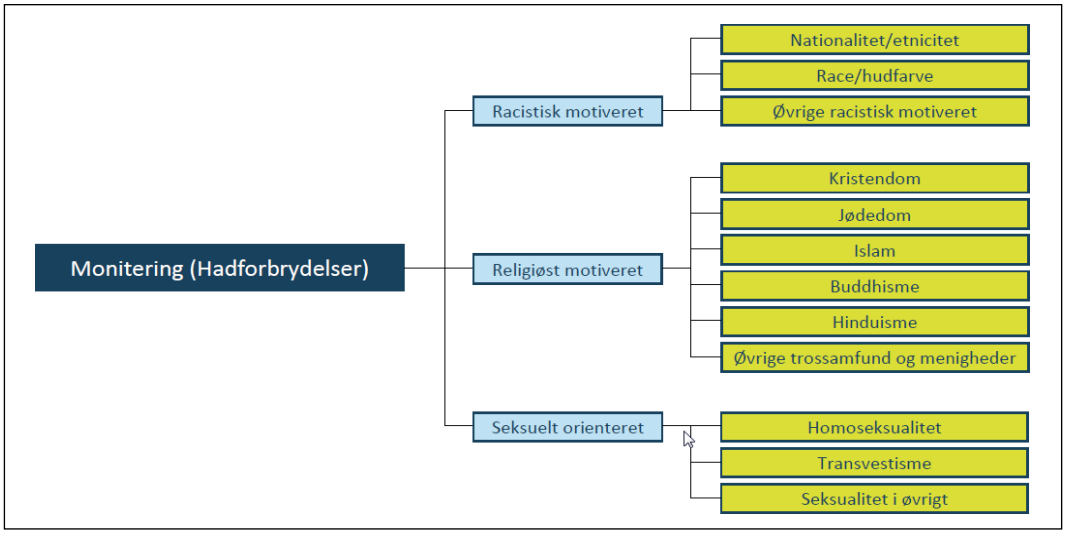

Kilde: Rigspolitiet.

Kategorien "Seksuelt orienterede hadforbrydelser" omfatter både hadforbrydelser rettet mod personer med en bestemt seksualitet (f.eks. homoseksuelle og biseksuelle) og personer med en bestemt kønsidentitet eller et bestemt kønsudtryk (f.eks. transkønnede og transvestitter)[2].

For at sikre, at relevante strafbare forhold efterforskes som en hadforbrydelse, er det afgørende, at politiet er opmærksom på, om der foreligger et hadmotiv i den sag, som behandles. Det er endvidere afgørende, at sagerne registreres korrekt, bl.a. til brug for analyser af omfanget og karakteren af de hadforbrydelser, der anmeldes til politiet. Rigspolitiet udsendte derfor i 2015, som led i implementeringen af moniteringsordningen, en vejledning til samtlige politikredse om, hvad der karakteriserer en hadforbrydelse, og hvordan man foretager korrekt registrering med søgenøgler på hadforbrydelsesområdet.

På trods af at der er etableret ensartede procedurer for registreringen af hadforbrydelser, ligger der fortsat en udfordring i at sikre, at alle relevante sager påføres en søgenøgle. Rigspolitiet foretager derfor en løbende vurdering af moniteringsordningen med henblik på at kunne foretage ændringer, hvis det viser sig nødvendigt. I nedenstående afsnit beskrives bl.a. en sådan ændring, som blev foretaget med virkning fra 2017.

[2] Der henvises til forarbejderne til straffelovens § 266 b.

3. Årsrapportens datagrundlag

Datamateriale

Årsrapporten baserer sig på sagsoplysninger indhentet ved datatræk fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Datamaterialet omfatter både sager, som borgere har anmeldt til politiet, og sager, som politiet har anmeldt på eget initiativ. Datatrækkene er foretaget løbende. Der er tale om dynamiske data forstået på den måde, at alle sager ikke nødvendigvis har været færdigbehandlet på tidspunktet for datatrækket, og at der derfor kan være sket ændringer efterfølgende[3]. Med henblik på at fremsøge de sager, der på tidspunktet for datatrækket ikke er påført en søgenøgle, foretager Rigspolitiet også en søgning på en række generelle søgeord relateret til hadforbrydelsesområdet i resuméfeltet (fritekstfelt i politiets sagsregistreringssytem) samt en søgning på alle sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 266 b.

Ændring i Rigspolitiets moniteringspraksis

Ultimo 2017 blev Rigspolitiet opmærksom på et antal sager, som kunne karakteriseres som hadforbrydelsessager, men som ikke var påført en hadforbrydelsessøgenøgle, og som ikke kunne fremsøges ved brug af de ovenfor nævnte generelle søgeord. Rigspolitiet besluttede derfor at udvide moniteringen med en række supplerende specifikke søgeord. Med henblik på at sikre et så retvisende datasæt for 2017 som muligt blev der derfor foretaget en søgning på disse specifikke søgeord for hele 2017, hvilket be- tød, at det samlede antal hadforbrydelser for 2017 blev forøget[4].

Rigspolitiet vil på den baggrund indlede en dialog med de dataansvarlige i landets politikredse med henblik på at sikre en mere ensartet og øget anvendelse af hadforbrydelsessøgenøglerne[5].

Identificering og kvalitetssikring af hadforbrydelsessager.

Ved hjælp af hadforbrydelsessøgenøglerne, søgningerne i resuméfeltet samt fremsøgningen af alle § 266 b-sager identificerer Rigspolitiet månedligt et antal sager. For at kvalitetssikre datagrundlaget for rapporten har Rigspolitiet gennemgået hver enkelt sag og foretaget en konkret vurdering af, om sagen bør kategoriseres som en hadforbrydelse. Hadmotivet er i mange tilfælde identificeret ved, at gerningsmanden har fremsat mundtlige eller skriftlige tilkendegivelser i forbindelse med det kriminelle forhold, men der forekommer også sager, hvor der ikke foreligger en mundtlig eller skriftlig tilkendegivelse. Der

[3] For eksempel kan efterforskningen af en given sag vise, at det, der først ansås som en hadforbrydelse, viste sig ikke at være det, eller omvendt. Der kan også ske ændringer i sagskategorierne, således at undersøgelsessager senere konverteres til straffesager.
[4] Søgningen på de specifikke søgeord medførte 233 yderligere sager, som efter Rigspolitiets opfattelse kan karakteriseres som hadforbrydelser.
[5] Det kan endvidere nævnes, at Rigspolitiet i løbet af sommeren 2018 vil foretage en generel gennemgang og revidering af den samlede søgenøglestruktur i dansk politi med henblik på en forbedret anvendelse af søgenøglerne. Dette indebærer en forenkling af strukturen og en større brugervenlighed i søgenøglerne. I forbindelse med revisionen af søgenøglestrukturen følger der et controllingsspor, der skal gøre det muligt for Rigspolitiet at følge med i, om søgenøglerne anvendes korrekt. Der er herudover blevet udpeget dataansvarlige medarbejdere i de 12 politikredse.

er derfor også taget højde for, om for eksempel gerningsstedet eller gerningstidspunktet kan indikere et hadmotiv[6].

Vurderingen af, om der foreligger et hadmotiv i de enkelte sager, tager udgangspunkt i Rigspolitiets nationale vejledning vedrørende registrering af hadforbrydelser og Rigsadvokatens retningslinjer vedrørende hadforbrydelser (Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om hadforbrydelser), som indeholder eksempler på indikationer for tilstedeværelsen af et hadmotiv i en given sag[7]. Hver enkelt sag er vurderet ud fra de foreliggende oplysninger i sagen, herunder den forurettedes egen beskrivelse af hændelsen, tilstedeværelsen af relevante mundtlige tilkendegivelser, relevante forhold omkring gerningsstedets karakter samt andre oplysninger, der kan indikere tilstedeværelsen eller fraværet af et hadmotiv. Rigspolitiet arbejder ud fra et forsigtighedsprincip, der indebærer, at alle sager, hvor der foreligger en indikation af, at der kan ligge et hadmotiv bag det strafbare forhold, medtages i moniteringen. Det vil sige, at der i forbindelse med moniteringen ikke tages højde for, om det foreliggende bevismateriale i de enkelte sager er til- strækkeligt til at kunne føre til sigtelse, tiltale eller domfældelse.

[6] Dette kunne for eksempel være tilfældet, hvis gerningen har fundet sted på en bar, der er kendt som et sted for homoseksuelle eller, hvis gerningen har fundet sted i en religiøs bygning.
[7] I Rigsadvokatmeddelelsen nævnes følgende indikationer for, at der foreligger et hadmotiv: 1. Mundtlige tilkendegivelser 2. Plakater, graffiti mv. 3) Mistænktes tilhørsforhold/sympatier og 4) Forurettedes forhold mv. eller gerningsstedet.

4. Hadforbrydelser i 2017

4.1 Antal

Der er i 2017 identificeret i alt 446 sager, der efter Rigspolitiets opfattelse kan kategoriseres som had-forbrydelser, mens der er i 2016 blev registreret 274 hadforbrydelser og i 2015 198 hadforbrydelser. Som tidligere nævnt har Rigspolitiet i år ændret praksis for fremsøgning af hadforbrydelsessager fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS), og denne nye fremsøgningsmetode har haft indflydelse på stig-ningen. Ved den føromtalte supplerende søgning på en række specifikke søgeord i 2017 blev der frem- søgt 233 sager. Det vil sige, at der gennem den ordinære monitering i 2017 blev fremsøgt 213 sager.

Antallet af registerede hadforbrydelser i 2017 kan med andre ord henføres til den ændrede monite-ringspraksis, som nu giver et mere retvisende billede af kriminalitetsområdet og er formentlig ikke udtryk for, at der blev begået flere hadforbrydelser i 2017 end i de tidligere år.

4.2 Geografisk fordeling

Figur 2 viser, hvordan de 446 registrerede hadforbrydelsessager fordeler sig på landets politikredse.

Figur 2: Registrerede hadforbrydelser i 2015, 2016 og 2017 fordelt på politikredse

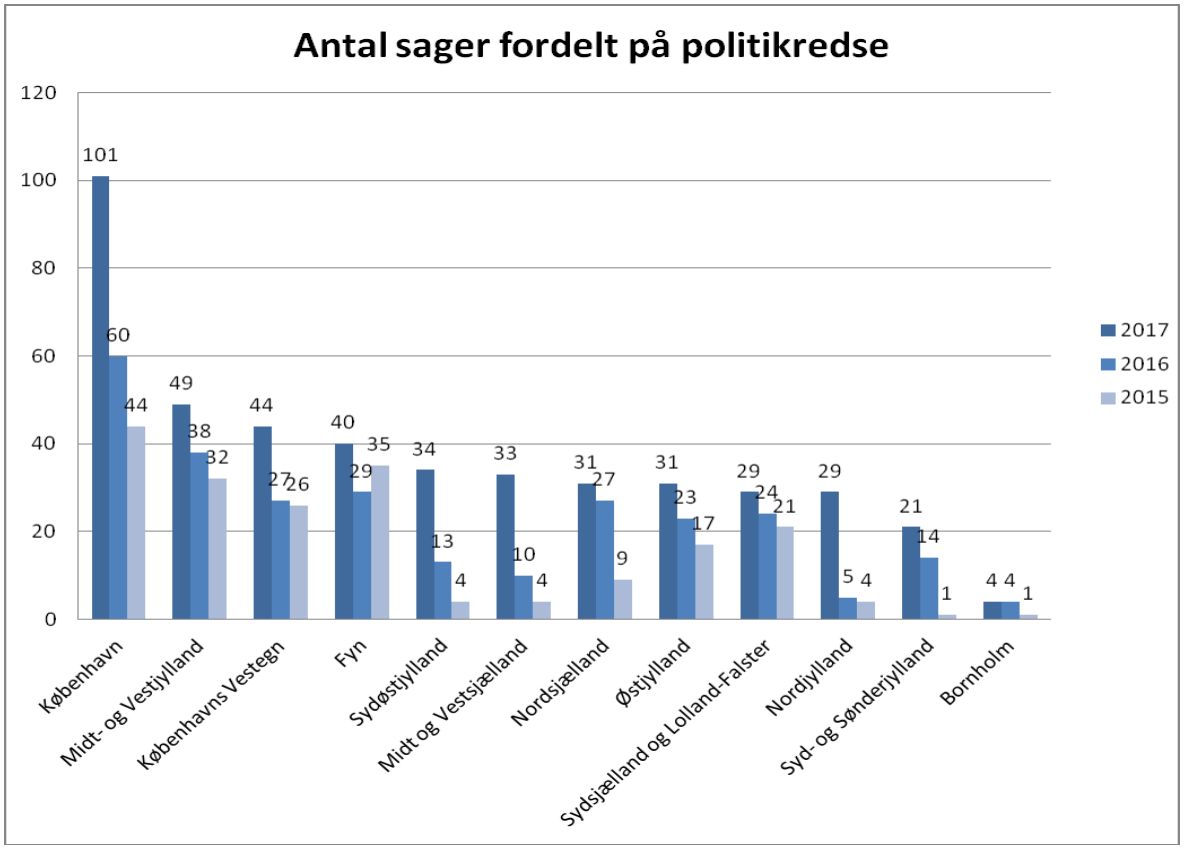

Kilde: Politiets sagsstyringssystem (POLSAS)

Det er ikke muligt at give en entydig forklaring på forskellene på tværs af de enkelte politikredse. Én forklaring kan være, at forskellene i registrerede hadforbrydelser er udtryk for reelle forskelle i antallet af hadforbrydelser i politikredsene. Her må det bl.a. antages at have betydning, at der særligt i de større og mest urbaniserede politikredse (f.eks. Københavns politikreds) generelt bor et større antal af de borgere, som er særligt udsatte i forhold til hadforbrydelser (f.eks. personer med anden etnisk baggrund end dansk).

4.3 Kriminalitetstype

Datamaterialet indeholder 214 hadforbrydelsessager, der er registreret på undersøgelsesnumre eller som hændelser, hvilket f.eks. kan hænge sammen med, at der på tidspunktet for registrering har været tvivl om gerningsindholdet, eller hvilken straffebestemmelse sagen kunne kategoriseres under. Dermed er knap 48 % af alle de registrerede sager fra 2017 oprettet som undersøgelser eller hændelser. Som tidligere nævnt kan sagerne dog efterfølgende være blevet ændret til straffesager. De 214 sager omfatter en lang række forskellige kriminalitetstyper og er derfor opgjort særskilt i tabel 1.

Tabel 1: Hadforbrydelser i 2015, 2016 og 2017 registreret som hændelser og undersøgelser

Registrering	**Antal sager 2015**	**Antal sager 2016**	**Antal sager 2017**
Undersøgelser	36	57	58
Hændelser	45	58	156
I alt	**81**	**115**	**214**

Kilde: Politiets sagsstyringssystem (POLSAS)

I 2017 udgjorde hadforbrydelser registreret som undersøgelser og hændelser 48 % af det samlede antal sager, i 2016 udgjorde de 42 % og i 2015 udgjorde de 41 %.

De resterende 232 hadforbrydelsessager fra 2017 er oprettet som straffesager.

Tabel 2 viser, hvordan de 232 hadforbrydelsessager i 2017, der er oprettet som straffesager, fordeler sig på forskellige kriminalitetstyper.

Tabel 2: Hadforbrydelser i 2015, 2016 og 2017 fordelt på kriminalitetstyper

Kriminalitetstype	Antal straffesager 2015	Antal straffesager 2016	Antal straffesager 2017
Vold	38	33	60
Hærværk	31	39	50
Hadefulde ytringer (straffelovens § 266 b)	23	55	48
Trusler	13	27	23
Røveri	3	0	5
Indbrud	1	1	2
Tyveri	1	0	2
Andre strafbare forhold[8]	7	4	42
I alt	**117**	**159**	**232**

Kilde: Politiets sagsstyringssystem (POLSAS)

Opgørelsen viser, at den største sagskategori i 2017 er *vold* med 26 % af sagerne. Andelen af registrerede hadforbrydelser omhandlende vold var 21 % i 2016 og 32 % i 2015.

4.4 Motiv

Et hadmotiv drejer sig om gerningsmandens opfattelse af ofrets baggrund. Det er i den forbindelse ikke afgørende, om ofret rent faktisk har den etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering m.v., som gerningsmanden tillægger personen. Det afgørende er gerningsmandens subjektive opfattelse af ofrets baggrund, og at denne opfattelse har været motiverende for den kriminelle handling. Tabel 3 viser, hvordan de 198 hadforbrydelser i 2015, de 274 hadforbrydelser i 2016 og de 446 hadforbrydelser i 2017 fordeler sig på motivkategorierne i politiets monitering, hvor hovedkategorierne er 1) racistisk motiverede, 2) religiøst motiverede og 3) seksuelt orienterede hadforbrydelser. Indenfor de tre hovedkategorier skelnes der ydermere mellem en række underkategorier, som giver en nærmere specificering af motivet bag hadforbrydelsen.

[8] Kategorien omfatter en række sager, der ikke falder under de øvrige kategorier, f.eks. sager vedrørende husfredskrænkelse, brandstiftelse og offentlig tilskyndelse til forbrydelse.

Tabel 3: Hadforbrydelser i 2015, 2016 og 2017 fordelt på motivkategorier

Motiv	Underkategori	Antal sager 2015	Antal sager 2016	Antal sager 2017
Racistisk motiveret	Nationalitet/etnicitet	56	66	56
	Race/hudfarve	46	51	103
	Øvrige racistisk motiveret	2	23	64
	I alt	**104**	**140**	**223**
Religiøst motiveret	Islam	41	56	67
	Jødedom	13	21	38
	Kristendom	5	6	30
	Øvrige trossamfund og menigheder	1	5	7
	Hinduisme	0	0	0
	Buddhisme	0	0	0
	I alt	**60**	**88**	**142**
Seksuelt orienteret	Homoseksualitet	26	40	68
	Transvestisme/Transkønnethed[9]	5	4	13
	Seksualitet i øvrigt	0	1	0
	I alt	**31**	**45**	**81**
Ikke muligt at specificere motiv[10]	**I alt**	**3**	**1**	**0**
Alle motivkategorier		**198**	**274**	**446**

Kilde: Politiets sagsstyringssystem (POLSAS)

Der er i 2017 fortsat registreret en overvægt af racistisk motiverede sager, den næststørste kategori er religiøst motiverede sager og den mindste kategori er dermed seksuelt orienterede sager.

Den underkategori, der har flest sager i 2017, er sager, der er motiveret af gerningspersonens opfattelse af ofrets race/hudfarve med 103 sager. Et fåtal - i alt seks - af de racistisk motiverede hadforbrydelser var rettet mod etniske danskere[11].

Jævnfør tabel 3 blev der i kategorien 'øvrige racistisk motiverede sager' registreret 2 sager i 2015, 23 sager i 2016 og 64 sager i 2017. Denne kategori indeholder sager, hvor det er konstateret, at der har

[9] I Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser i 2015 hed denne kategori "Transvestisme", men efter dialog med LGBT Danmark er Rigspolitiet blevet opmærksomme på, at det er mere retvisende med den nuværende titel "Transvetisme/Transkønnethed". I moniteringsordningen hedder søgenøglen dog fortsat "Transvetisme".

[10] I et mindre antal sager i 2015 og 2016 har det på grund af manglende oplysninger ikke været muligt at specificere hadmotivet. Sagerne er dog medtaget som hadforbrydelser, idet sagsbehandler, anmelder eller forurettede har angivet, at der kan have været tale om en hadforbrydelse.

[11] Denne optælling er foretaget på baggrund af en søgning i resuméfelterne. En manuel gennemgang af sagerne kan muligvis afdække flere sager rettet mod etniske danskere.

været et racistisk motiv, men hvor det ikke har været muligt at definere motivet som omhandlende nationalitet/etnicitet eller race/hudfarve. Det er vanskeligt at komme med en forklaring på, hvorfor der er registreret flere sager i 2016 og 2017 end i 2015. Oslo politidistrikt rapporterede imidlertid i deres årsrapporter omhandlende hadforbrydelser med data fra 2016 og 2017 om en stigning i kategorien 'uspecificeret udlændinge', der er en underkategori til kategorien 'etnicitet'[12], og hvor gerningsmanden i flere af sagerne har lagt vægt på, at forurettede var udlænding (Oslo politidistrikt 2017: 6 - 10). Da antallet af sager i både rapporten fra Oslo politidistrikt og Rigspolitiets rapport er forholdsvis lave, er det vanskeligt at slå fast om der er tale om en tendens.

Racistisk motiverede hadforbrydelser

I alt 223 hadforbrydelser, dvs. præcis halvdelen af de sager, som er registreret af politiet i 2017, er racistisk motiverede. Der er inden for denne kategori tale om et bredt udsnit af både de kriminalitetstyper, som er mest fremtrædende i forbindelse med hadforbrydelser generelt, hvilket vil sige vold, trusler, hærværk og hadefulde ytringer, men også andre sagskategorier. Hadmotivet er i mange tilfælde identificeret ved, at gerningsmanden har fremsat mundtlige eller skriftlige racistiske tilkendegivelser i forbindelse med det kriminelle forhold, f.eks. i forbindelse med et voldeligt overfald eller fremsættelse af en trussel (se eksemplerne herunder).

Det er vigtigt at bemærke, at eksemplerne i den nedenstående tekstboks samt tekstboksene på de følgende sider vedrører anmeldte sager. Det er dermed ikke sager, hvor der nødvendigvis efterfølgende er rejst sigtelse eller tiltale eller sket domfældelse. Eksemplerne i de nedenstående tekstbokse stammer fra datasættet, der ligger til grund for denne årsrapport.

Gennemgangen af sagerne inden for motivkategorien *racistisk motiveret* har vist, at det i praksis er vanskeligt at skelne mellem underkategorierne for de racistisk motiverede hadforbrydelser, dvs. afgøre om det kriminelle forhold har haft baggrund i ofrets nationalitet/etnicitet, race/hudfarve eller øvrige racistiske bevæggrunde.

[12] Denne kategori er steget fra fem tilfælde i 2015 til 45 i 2016 og til 48 i 2017

Eksempler på racistisk motiverede hadforbrydelser

Vold

- Forurettede, en 13-årig pige, skulle til at stige på et tog, da hun i forbindelse med indstigningen stødte ind i en ældre mand, som herefter tog kvælertag på hende, mens han udtalte: "*Se dig for næste gang, dit perkersvin*".

Hadefulde ytringer

- Som kommentar til politiets efterlysning på Facebook af vidner til en række voldsepisoder i et særligt udsat boligområde havde en bruger skrevet: "*Lav dog en etnisk udrensning, så er området hurtigt hvidt igen*".

Som det også er blevet påpeget i Rigspolitiets tidligere årsrapporter vedrørende hadforbrydelser, har flere studier vist, at der tidligere er set en sammenhæng mellem terrorhændelser og antallet af hadforbrydelser med racistisk og religiøst motiv, og at terrorhændelser kan fungere som "trigger events" for stigninger i forekomsten af hadforbrydelser (Williams & Pearson 2016, Williams & Burnap 2015). Eksempelvis viser en amerikansk undersøgelse en sammenhæng mellem terrorangrebet på World Trade Center i 2001 og hadforbrydelser i USA, hvor hadforbrydelser rettet mod muslimer og arabere steg drastisk i ugerne umiddelbart efter terrorhændelsen (King & Sutton 2014). Ligeledes viser et engelsk studie, at antallet af hadforbrydelser rettet mod arabere og asiater i England steg voldsomt umiddelbart efter terrorangrebet, der ramte USA i 2001, og igen efter terrorangrebet, der ramte London i 2005. I begge tilfælde faldt antallet af hadforbrydelser efter en periode, men var dog ét år efter terrorangrebet i London stadig højere end før terrorangrebene (Hanes & Machin 2013).

Efter terrorangrebet i Manchester i maj 2017, skete der en fordobling i antallet af registrerede hadforbrydelser i dagene umiddelbart efter angrebet, i forhold til dagene umiddelbart op til angrebet (BBC News 2017). Også efter terrorangrebet d. 5. juni 2017 i London steg antallet af registrerede racistisk motiverede hadforbrydelser i dagene umiddelbart efter angrebet (Independent 2017).

Religiøst motiverede hadforbrydelser

I alt 142 af de 446 registrerede hadforbrydelser i 2017 var religiøst motiverede hadforbrydelser. 47 % af sagerne inden for denne kategori var rettet mod personer med muslimsk baggrund. Muslimer er således den religiøse minoritet, der tegner sig som ofre for den største andel af de registrerede hadforbrydelsessager i 2017. Antallet af hadforbrydelser rettet mod muslimer udgjorde 64 % af de religiøst motiverede hadforbrydelser i 2016. Det bemærkes i den sammenhæng, at islam udgør den største religiøse minoritet i Danmark, hvorfor det er forventeligt, at politiet modtager forholdsvis flere anmeldelser fra personer med muslimsk baggrund end fra personer fra mindre udbredte trosretninger.

Hadforbrydelser rettet mod personer med jødisk baggrund tegner sig med 38 sager for det næsthøjeste antal af religiøst motiverede hadforbrydelser. Hadforbrydelser rettet mod personer med jødisk baggrund tegner sig i 2017 for 27 % af det samlede antal religiøst motiverede sager. I 2016 udgjorde hadforbrydelser rettet mod personer med jødisk baggrund 24 % af det samlede antal religiøst motiverede hadforbrydelser mens de i 2015 udgjorde 22 %. Det Jødiske Samfund i Danmark udgiver årligt en rapport, hvori registrerede antisemitiske hændelser i Danmark beskrives og analyseres. Rapporten bliver udarbejdet på baggrund af de anmeldelser, som AKVAH[13] modtager. I den senest offentliggjorte rapport, der omhandler data fra 2015, påpeges det, at det er sandsynligt, at antallet af antisemitiske hadforbrydelser holdes kunstigt nede, fordi mange danske jøder, af frygt for antisemitisme, undgår at vise, at de er jødiske (Det Jødiske Samfund i Danmark 2016: 7 - 9).

Hadforbrydelser rettet mod kristne udgjorde i 2017 21 % af det samlede antal religiøst motiverede hadforbrydelser. I 2016 udgjorde hadforbrydelser rettet mod kristne 7 % af det samlede antal religiøst motiverede hadforbrydelser mens de i 2015 udgjorde 8 %. 13 ud af de 30 sager vedrører tidligere muslimer, der er konverteret til kristendom, og som udsættes for hadforbrydelser på baggrund heraf.

En forholdsmæssig stor andel af de religiøst motiverede hadforbrydelser mod personer med muslimsk baggrund omhandler hadefulde ytringer og trusler på internettet. Herved adskiller disse sager sig både fra andre religiøst motiverede hadforbrydelser samt fra racistisk motiverede hadforbrydelser, da disse i større udstrækning også vedrører andre kriminalitetstyper, såsom vold, trusler, hærværk.

Eksempler på religiøst motiverede hadforbrydelser

Forvoldt fare for liv eller førlighed

- En person anmeldte, at der på hans muslimske kærestes bil var løsnet to hjulbolte, ligesom tre hjulbolte var skruet helt løs. Anmelder henledte i den forbindelse politiets opmærksomhed på, at han havde set et opslag på Facebook, hvor en person i hans nærområde opfordrede til at løsne hjulbolte på muslimskejede biler.

Vold

- Forurettede blev på en parkeringsplads kontaktet af tre mænd, der spurgte ham, om han var muslim. Da forurettede svarede ja, overfaldt to af mændene forurettede med knytnæveslag mod bryst, mave og nyrer. Forurettede gik fra stedet, og mændene fulgte efter ham.

Trussel

- Forurettede oplyste til politiet, at hun og hendes familie gennem længere tid var blevet generet af deres nabo. Naboen havde nu truet forurettede (der er bange for hunde) med sin hund og udtalt "*Du skal dø - Jeg kan ikke lide muslimer - Du skal i fængsel*".

[13] Det Jødiske Samfund i Danmarks Afdeling for Kortlægning og Vidensdeling af Antisemitiske Hændelser.

Seksuelt orienterede hadforbrydelser

68 ud af de 81 seksuelt orienterede hadforbrydelsessager i 2017 var rettet mod homoseksuelle, men der ses også flere eksempler på sager, der omhandler hadforbrydelser mod transpersoner.

En sammenligning med de to øvrige motivkategorier viser - ligesom i 2015 og 2016 - at der i de seksuelt orienterede hadforbrydelsessager oftere er flere involverede gerningspersoner, end det er tilfældet i de racistisk og religiøst motiverede hadforbrydelser. I godt 18 % af de registrerede hadforbrydelsessager, der er seksuelt orienteret, var der to eller flere gerningsmænd. Dette gør sig gældende i 6 % af de racistisk motiverede sager og i 11 % af de religiøst motiverede sager[14]. Det bemærkes, at disse sammenligninger er baseret på et forholdsvist lille antal sager, hvorfor det ikke kan udelukkes, at forskellene kan være udtryk for tilfældigheder. Dog er det tredje år i træk, at denne fordeling viser sig.

Eksempler på seksuelt orienterede hadforbrydelser

Vold

- Forurettede - en transkønnet mand af anden etnisk herkomst end dansk - havde været til et pride-optog iført en kjole. Da forurettede var på vej hjem, blev han opsøgt af en mand (muligvis af samme etniske herkomst som forurettede), som begyndte at tale nedsættende til ham. Forurettede blev bl.a. kaldt "*bøsse*" og "*bøsserøv*", ligesom manden udtalte , at han vanærede andre af samme etnicitet som ham selv. I forbindelse med udtalelserne blev forurettede også tildelt et knytnæveslag i ansigtet.

- Forurettede og en ven befandt sig i en togkupe på vej hjem fra byen, da gerningspersonen (som forurettede ikke kendte) spurgte forurettede, om han "*måtte spørge ham om noget*", hvortil forurettede sagde "*Ja, vi er homoseksuelle*". Gerningspersonen blev provokerende, og forurettede svarede ham flabet, da han blev irriteret over gerningspersonens holdning til homoseksuelle. Pludselig slog gerningspersonen forurettede, hvilket bl.a. resulterede i, at hans næse brækkede flere steder, og at han knækkede en fortand.

- Forurettede, en mand iført dametøj, som stod og ventede på toget, blev opsøgt af en gruppe på ca. 10-15 personer af anden etnisk herkomst end dansk. Her blev forurettede bl.a. kaldtfor "*svans*", "*bøsse*" og "*homo*". Flere personer i gruppen udøvede efterfølgende vold imod forurettede i form af skub, slag og spark.

[14] I alle tre motivkategorier indgår der sager hvor antallet af gerningsmænd er ukendt, og det kan derfor ikke udelukkes, at nogle af disse sager også kan omhandle to eller flere gerningsmænd.

4.5 Gerningssteder

Tabel 4 viser hadforbrydelsernes fordeling på forskellige typer af gerningssteder. Opgørelsen tager udgangspunkt i den gerningsstedsregistrering, som politiet foretager i hver enkelt sag ud fra en række foruddefinerede gerningsstedstyper[15]. Disse gerningsstedstyper er herefter inddelt i seks overordnede kategorier: "Offentligt tilgængelige steder", "Restaurant/beværtning/diskotek", "Privat bolig", "Arbejde/uddannelse", "Internettet" og "Øvrige[16]".

Et mindre antal sager indeholder ikke oplysninger omkring gerningsstedet og er derfor kategoriseret som "Ukendt".

Tabel 4: Hadforbrydelser i 2015, 2016 og 2017 fordelt på gerningsstedstyper

Gerningssted	Antal sager 2015	Antal sager 2016	Antal sager 2017
Offentligt tilgængelige steder	78	108	174
Internettet	44	59	73
Arbejdsplads/uddannelsessted	26	22	25
Privat bolig	22	29	74
Restaurant/beværtning/diskotek	8	13	22
Øvrige	12	28	53
Ukendt	8	15	25
I alt	**198**	**274**	**446**

Kilde: Politiets sagsstyringssystem (POLSAS)

Ved fordelingen af hadforbrydelser på de forskellige gerningsstedstyper er det særligt værd at bemærke, at internettet er det andet hyppigst forekommende gerningssted både i 2015 og 2016 og det tredje hyppigst forekommende gerningssted i 2017. I 2015 og 2016 udgjorde hadforbrydelser på internettet ca. 22 % af det samlede antal hadforbrydelsessager, mens tallet i 2017 ligger på 16 %.

Hadforbrydelser på offentligt tilgængelige steder

I alt 174 af de 446 registrerede hadforbrydelser i 2017 blev begået på offentligt tilgængelige steder. Denne kategori omfatter 81 forhold, som er begået på åben gade og 93 forhold, som er begået på andre offentlige steder, såsom rastepladser, parker, supermarkeder, svømmehaller og transportmidler. 93 af de hadforbrydelsessager, hvor gerningsstedet er offentligt tilgængelige steder, drejer sig om racistisk motiverede sager, 43 drejer sig om religiøst orienterede sager og 38 drejer sig om seksuelt orienterede sager. Størstedelen af sagerne omhandler hændelser (56 sager) eller vold (48 sager). Herudover vedrører sagerne blandt andet hærværk, trusler og hadefulde ytringer.

[15] I de tilfælde, hvor sagsbehandleren ikke har påsat sagen en gerningsstedstype, har Rigspolitiet ifm. moniteringen påsat en gerningsstedstype.
[16] I denne kategori er gerningsstedet eksempelvis et asylcenter, en institution, et værested eller en kirke eller kirkegård.

Kategorien "Restaurant/beværtning/diskotek" kan også siges at vedrøre hadforbrydelser på offentligt tilgængelige steder, men er her opgjort særskilt, fordi den i høj grad omfatter hadforbrydelser i nattelivet.

Eksempler på hadforbrydelser på offentligt tilgængelige steder

Hadefulde ytringer

- Anmelders datter, som er fra Sydafrika og mørk i huden, blev under indkøb i dagligvareforretning udsat for racistiske tilråb som "*ad, ad, neger, ad*" af en yngre kvinde.

Vold

- Forurettede blev umotiveret slået af en mand, som forinden havde udtalt: "*Fuck perkere*". Forurettede gik sammen med sin mor og søster på gaden.

Trussel

- Anmelders søn var blevet truet af en ældre mand, der ligesom anmelders søn var passager i en bus. Den ældre mand havde bl.a. sagt, at han ville slå anmelders søn ihjel, fordi han var en "*fucking muslim*".

Hadforbrydelser på internettet

Internettet er med 73 af de i alt 446 sager den tredjestørste gerningsstedskategori. Politiet har i de senere år haft særlig opmærksomhed på betydningen af den teknologiske udvikling, den udbredte brug af sociale medier og den generelle stigning i it-brugere for kriminalitetsudviklingen (Rigspolitiet 2016).

Ud af de 73 sager, hvor gerningsstedet er registreret som internettet, drejer 33 sager sig om racistisk motiverede sager, 31 drejer sig om religiøst motiverede sager og ni drejer sig om seksuelt orienterede sager. Størstedelen af sagerne omhandler hadefulde ytringer (27 sager) og undersøgelsessager (21 sager).

Institut for Menneskerettigheder udgav i 2017 rapporten "Hadefulde ytringer i den offentlige online debat". Rapporten bygger på en undersøgelse, foretaget af Institut for Menneskerettigheder, der sætter fokus på hadefulde ytringer i den offentlig online debat. Til brug for undersøgelsen tog Institut for Menneskerettigheder udgangspunkt i DR Nyhedernes og TV2 Nyhedernes Facebook-sider. Der blev indsamlet i alt 2996 Facebook-kommentarer på de to nyhedsmediers Facebook-sider. Indsamlingen af kommentarer fandt sted, efter at Facebook og nyhedsmedierne selv havde redigeret og slettet kommentarer, men på trods heraf fandt Institut for Menneskerettigheder, at hver syvende kommentar[17], der havde fået lov til at blive stående, var hadefuld.

[17] Institut for Menneskerettigheder anvender i undersøgelsen en definition på hadefulde ytringer, som ikke umiddelbart er identisk med straffelovens § 266 b's ordlyd. Institut for Menneskerettigheders definition er som følger: "Stigmatiserende, nedsættende,

Instituttet fandt, at de hadefulde opslag hyppigst forekommer i forbindelse med nyhedsopslag omhandlende religion, tro, flygtninge, migration, asyl og ligestilling. Instituttet konkluderede ligeledes, at hadefulde kommentarer hyppigere forekommer i forbindelse med et nyhedsopslag, der har indeholdt en hadefuld ytring, for eksempel i form af et citat, end i nyhedsopslag, hvor dette ikke er tilfældet (Institut for Menneskerettigheder 2017: 7). Endeligt konkluderede instituttet, at det som oftest (i 76 % af tilfældene) var mandlige debattører, der er afsendere af de hadefulde ytringer, og at størstedelen (64 %) af ytringerne er rettet mod en gruppe af mennesker frem for en enkelt debattør (Institut for Menneskerettigheder 2017: 79).

Eksempler på hadforbrydelser på internettet

Hadefulde ytringer

- Gerningspersonen havde på Facebook skrevet følgende som kommentar til et opslag *"De skal ad helvede til de små lortekrystere. De brune punktummer skal rejse ASAP RETUR til kamelland. Det er snyltere, små svage individer der ikke tør rejse hovedet op, tør ikke kæmpe deres krig menvil hellere stikke hovederne ud af BMW'en og sige "hvad er problem??" Du, din lille underfrankerede neandertaler DU ER PROBLEMET."*

- Sigtede offentliggjorde på Facebook et billede af en syrisk flygtning, der søgte om familiesammenføring, og tilføjede som kommentar: "*Sterilisation og bæltefiksering 24/365!!!*"

Trussel

- Ved opslag på Facebook søgte gerningspersonen en automatriffel og ammunition, der skulle bruges snarest, idet han ville på "perker-jagt" i sin hjemby.

Som tabel 5 viser, fandt 65 af de 73 hadforbrydelser på internettet sted på sociale medier. Heraf foregik 58 sager på Facebook.

krænkende, chikanerende og truende ytringer, der fremsættes offentligt mod et individ eller en gruppe baseret på individets eller gruppens køn, etnicitet, religion, handicap, seksuelle orientering, alder, politiske observans eller sociale status".

Tabel 5: Hadforbrydelser i 2015, 2016 of 2017 på internettet – fordeling på medier

Medie	Antal sager 2015	Antal sager 2016	Antal sager 2017
Sociale medier	40 – heraf 38 på Facebook	53 – heraf 43 på Facebook	65 – heraf 58 på Facebook
Hjemmesider	3	0	2
E-mail og SMS	1	5	5
Ukendt	0	1	1
I alt	**44**	**59**	**73**

Kilde: Politiets sagsstyringssystem (POLSAS)

Hadforbrydelser på arbejdspladser og uddannelsessteder

I alt 25 af de 446 hadforbrydelser i 2017 har fundet sted på forurettedes arbejdsplads eller uddannelsessted. Ud af de 25 sager, hvor gerningsstedet er registreret som enten arbejdsplads eller uddannelsessted, drejer 12 sig om racistisk motiverede sager, fem drejer sig om religiøst motiverede sager og otte drejer sig om seksuelt orienterede sager. Størstedelen af sagerne omhandler hændelser (12 sager) og undersøgelsessager (fem sager). De resterende sager drejer sig om vold, hærværk, hadefulde ytrin- ger, røveri og trusler.

I hverken 2015 eller 2016 var der registreret seksuelt orienterede hadforbrydelsessager på arbejdspladser eller uddannelsessteder. Det er vanskeligt entydigt at bestemme, om dette kan tolkes som et udtryk for, at f.eks. homoseksuelle og transpersoner generelt ikke udsættes for hadforbrydelser i forbindelse med deres arbejde, eller om fraværet af sager i stedet er udtryk for, at denne type sager sjældent anmeldes til politiet. En mulig forklaring kan også være, at homoseksuelle ikke er åbne om deres seksualitet på arbejdspladsen. En undersøgelse fra 2016[18] viser således, at fire ud af 10 homo- og biseksuelle lønmodtagere helt eller delvist skjuler deres seksualitet på arbejdspladsen (Ugebladet A4 2016).

I 2017 er der dog registreret otte seksuelt orienterede hadforbrydelser på arbejdspladser og uddannelsessteder. Syv af disse drejer sig om hadforbrydelser begået mod homoseksuelle, og den sidste er begået mod en transkønnet.

Eksempler på hadforbrydelser på arbejdspladser og uddannelsessteder

Trussel

- Forurettede var blevet chikaneret og udsat for trusler fra en kollega. Kollegaen havde i omklædningsrummet på arbejdspladsen udtalt "*Jeg slagter dig, du er bøsse*". Forurettede havde tidligere på dagen talt med chefen, og chefen lovede at ordne det, og at chikanen ville ophøre.

[18] Undersøgelsen er foretaget af EPINION for LO, FTD og Akademikerne.

Hadforbrydelser i privat bolig

74 ud af de 446 hadforbrydelsessager blev begået i eller i umiddelbar nærhed til ofrets private bolig (f.eks. opgang til lejlighed). Størstedelen af sagerne, der er registeret med privat bolig som gerningssted, omhandler hændelser (48 sager) og hærværk (otte sager). 39 af sagerne er racistisk motiveret, 21 er religiøst motiveret, og 14 er seksuelt orienteret.

Eksempler på hadforbrydelser i privat bolig

Hærværk

- Graffiti malet i opgang og på entrédør ind til lejlighed, hvor der bor en person af afrikansk oprindelse. Graffitien bestod af hagekors og tekst, bl.a. "White Power."

Hadforbrydelser på øvrige steder

Kategorien "Øvrige steder" omfatter primært gravpladser og religiøse institutioner samt offentlige institutioner (f.eks. børneinstitutioner) og asylcentre. Ud af de 53 hadforbrydelsessager, der fandt sted på "øvrige steder", drejede 17 sig om hærværk. Hærværk er dermed den hyppigst forekommende kriminalitetstype i hadforbrydelser registreret på disse gerningssteder.

Otte ud af de 446 registrerede hadforbrydelsessager er foregået på et asylcenter. Det drejer sig om en sag, der er racistisk motiveret, seks sager, der er religiøst motiveret, og én sag, der er seksuelt orienteret.

EU's Fundamental Rights Agency (FRA) rapporterer jævnligt om hadforbrydelser begået mod asylansøgere. I 2016 blev der for eksempel i Tyskland i gennemsnit hver tredje dag sat ild til et asylcenter. FRA har ligeledes rapportereret om flere voldelige overfald mod asylansøgere i både Østrig, Grækenland og Italien og har konkluderet, at Sverige i efteråret 2015 var vidne til den mest intense bølge af angreb mod asylcentre nogensinde (FRA 2016: 14).

5. Gerningspersoner og ofre

Dette afsnit baserer sig på personoplysninger fra de 446 hadforbrydelsessager fra 2017. Hver enkelt sag indeholder alene oplysninger om de involverede personers køn, nationalitet, alder og bopæl, hvorfor det på baggrund af datamaterialet kun er muligt at tegne et groft billede af, hvad der karakteriserer hadforbrydelsernes ofre og gerningspersoner[19]. Det bemærkes samtidig, at der, grundet det forholdsvist lave antal sager, er en vis usikkerhed forbundet med opgørelserne, som derfor ikke nødvendigvis giver et repræsentativt billede af gerningspersoner og ofre i forhold til hadforbrydelser.

Gerningspersoner

Ud af de 446 hadforbrydelsessager fra 2017 er der rejst sigtelse i 95 sager. Der er rejst sigtelse mod 102 personer, idet der i seks sager er rejst sigtelse mod mere end én person. I 31 af de 102 sigtelser er der tale om sigtelser for vold, som også er den kriminalitetstype, der generelt var flest registrerede hadforbrydelsessager inden for i 2017 (se tabel 2). Hernæst er det kategorierne "andre strafbare forhold" (25 sigtelser) og "hadefulde ytringer" (18 sigtelser), der tegner sig for flest sigtelser[20].

Ud af de 102 sigtede personer var 93 mænd og ni kvinder. 84 af de sigtede personer havde dansk statsborgerskab, mens de resterende 18 sigtede fordelte sig på 11 andre nationaliteter[21]. Alderen på de sigtede spænder vidt, da den yngste sigtede var 15 år, og den ældste sigtede var 73 år. Gennemsnitsalderen på de sigtede ligger på 42 år, hvilket er højere end gennemsnitsalderen for f.eks. voldsforbrydelser generelt. Her skal der dog tages forbehold for, at tallene baserer sig på et begrænset antal personer.

Ofre

Opgørelserne over ofre for hadforbrydelser er baseret på personoplysninger fra 267 personer, der er kategoriseret som forurettede i de identificerede hadforbrydelsessager[22]. Ud af disse 267 personer var 169 mænd og 89 kvinder[23].

Knap 66 % (176 personer) af de 267 forurettede var danske statsborgere. De resterende 91 forurettede repræsenterer 38 forskellige nationaliteter. Det er værd at bemærke forskellen i nationalitetsfordelingen ved gerningspersoner og ofre, idet 18 % af gerningspersonerne ikke er danske statsborgere, mens det gælder for godt en tredjedel, nemlig 34 %, af de forurettede.

[19] Sagsoplysningerne er baseret på datatræk fra ultimo maj 2018.
[20] De øvrige sager, hvor der er rejst sigtelse, omhandler hærværk (14 sigtelser), trusler (13 sigtelser) og tyveri (én sigtelse).
[21] Albanien, Belgien, Grønland, Ungarn, Iran, Norge, Pakistan, Chile, Somalia, Syrien og Tyrkiet.
[22] Der er forskellige årsager til, at der ikke indgår personoplysninger fra alle 446 hadforbrydelsessager i denne opgørelse. Dels har det i et antal sager ikke været muligt at afgøre, om anmelderen i sagen er identisk med den forurettede, og dels er sager, hvor forurettede er angivet som virksomheder, institutioner eller lignende udeladt.
[23] I ni sager er kønnet ikke opgjort.

Ligesom for gerningspersonerne ses der et stort spænd i de forurettedes aldre, idet den yngste forurettede var ét år og den ældste 77 år. Gennemsnitsalderen for de forurettede er 33 år[24], hvilket vil sige knap ti år yngre end for gerningspersonernes vedkommende. Her skal der dog også tages forbehold for,at tallene baserer sig på et begrænset antal personer.

6. Nye tiltag i Danmark

Handlingsplan til fremme af tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer

Regeringen offentliggjorde primo juni 2018 en ny handlingsplan til fremme af tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer[25]. I handlingsplanen understreges det, at Danmark er et samfund med frihed for den enkelte, og hvor alle behandles lige uanset køn, seksuel orientering eller kønsidentitet. Det skal derfor ikke accepteres, hvis LGBTI-personers rettigheder krænkes. Regeringens mål med handlingsplanen er at mindske LGBTI-personers oplevelse af mistrivsel, frygt for at holde i hånd på gaden, verbal chikane eller fysiske overgreb, selvmordsforsøg, manglende lyst til åbenhed på arbejdsmarkedet og fordomme blandt andre unge i skolen, på uddannelsen eller i idrætslivet. Initiativerne i handlingsplanen sigter mod at ramme bredt i forhold til hele LGBTI-gruppen, men de sigter også snævert i forhold til LGBTI-personer med minoritetsbaggrund, da denne gruppe er en af de mest udsatte. Initiativerne i handlingsplanen har fokus på at øge rådgivningen, netværksmulighederne og støtten til LGBTI-personer, fremme åbenhed og inklusion på arbejdsmarkedet, bekæmpe fordomme blandt unge i uddannelsessystemet og i sport og idræt. Endelig har initiativerne også fokus på at styrke viden, rådgivning og støtte i sundhedsvæsnet og ældreplejen samt at forbedre forholdene for LGBTI-personer globalt.

På baggrund af de initiativer, der iværksættes som en del af handlingsplanen, er regeringens vision at: "Alle skal have lige muligheder for at deltage i samfundet og udfolde deres potentialer og talenter. Alles ressourcer skal i spil, og ingen skal opleve diskrimination på grund af køn, seksuel orientering eller kønsidentitet" (Regeringens handlingsplan 2018: 2 – 3).

[24] Gennemsnitsalderen er udregnet på baggrund af 233 forurettede, da forurettedes alder var uoplyst i 34 tilfælde.
[25] LGBTI er en engelsk forkortelse for: Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex. Dvs. på dansk: Bøsser, lesbiske, biseksuelle, transkønnede og interkønnede. Flere andre steder i denne rapport nævnes LGBT-Danmark, som er navnet på landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner i Danmark.

7. Offerundersøgelser vedrørende hadforbrydelser i Danmark

Selvom Rigspolitiet som nævnt arbejder målrettet på at gøre statistikken over hadforbrydelser så retvisende som muligt, må det antages, at der fortsat findes et betydeligt "mørketal" [26] i form af sager, som ikke kommer til politiets kendskab. Derfor udgør offerundersøgelser en vigtig kilde i forhold til viden omkring det samlede omfang af hadforbrydelser i Danmark. Offerundersøgelserne kan give et indtryk af "mørketallet" på området og karakteren af hadforbydelserne, og kan således supplere politiets tal, når indsatsen på hadforbrydelsesområdet skal tilrettelægges. I den forbindelse er det dog vigtigt at være opmærksom på, at forskellige offerundersøgelser anvender forskellige definitioner af hadforbrydelsesbegrebet, hvilket gør, at de ikke altid er sammenlignelige med politiets opgørelser, som baserer sig på en strafferetlig afgrænsning af hadforbrydelsesbegrebet (se nærmere om hadforbrydelsesbegrebet i indledningen til denne rapport).

Justitsministeriets Forskningskontor har i deres årlige offerundersøgelse siden 2008 belyst voldsofres opfattelse af, om den voldshændelse, som de var udsat for, var motiveret af racisme eller homo- eller transfobi. Der spørges således ikke ind til religiøst motiverede hadforbrydelser i Justitsministeriets offerundersøgelse (Pedersen mfl. 2017: 73). Af den seneste undersøgelse fremgår det, at 7 % af voldsofrene mener, at volden mod dem helt sikkert var motiveret af racisme. Det svarer til at mellem 3.800 og 5.500 personer mellem 16 og 74 år årligt udsættes for racistisk motiveret vold. En lidt mindre andel, nemlig 6 %, svarer, at volden begået mod dem *måske* var motiveret af racisme. Der er signifikant flere mandlige end kvindelige voldsofre, der angiver, at volden begået mod dem var eller måske var racistisk motiveret.

Omtrent halvt så mange voldsofre angiver, at volden mod dem var motiveret af homo- eller transfobi. Det svarer til at mellem 1.600 og 2.800 personer mellem 16 og 74 år årligt udsættes for vold på bag- grund af deres seksuelle orientering eller kønsidentitet/kønsudtryk. Omtrent samme andel angiver, at volden begået mod dem *måske* skyldtes homo- eller transfobi. Der er, modsat tilfældet for de racistisk motiverede voldstilfælde, signifikant flere kvindelige voldsofre end mandlige voldsofre, der angiver, at volden begået mod dem var eller måske var motiveret af homo- eller transfobi. Justitsministeriet gør i deres undersøgelse opmærksom på, at beregningerne er baseret på få observationer, og at konklusio- nerne derfor er behæftet med en vis usikkerhed.

Justitsministeriets seneste offerundersøgelse viser, at anmeldelsestilbøjeligheden i forhold til hadmotiverede voldsforbrydelser tilsyneladende ikke adskiller sig væsentligt fra anmeldelsestilbøjeligheden for andre voldsforbrydelser, idet cirka halvdelen af ofrene for vold motiveret af racisme (46 %) og homo- eller transfobi (48 %) har anmeldt volden, mens anmeldelsestilbøjeligheden for voldsofre generelt ligger

[26] Den kriminalitet, der ikke anmeldes eller registreres på anden vis af politiet.

på 43 % (Pedersen mfl. 2017: 74). Det vides dog ikke, hvorvidt det samme gør sig gældende for andre typer af hadforbrydelser, og da der fortsat er mange hadforbrydelser, der ikke anmeldes til politiet, vurderes det, at politiet fortsat bør prioritere indsatser for at øge anmeldelsestilbøjeligheden på området.

8. Aktuelle og fremtidige initiativer

Dette afsnit beskriver aktuelle og fremtidige initiativer, som skal bidrage til at styrke politiets indsats på hadforbrydelsesområdet.

Fokus på anmeldelsestilbøjelighed

Rigspolitiet har fokus på at øge anmeldelsestilbøjeligheden blandt ofre for hadforbrydelser. Det er nødvendigt at få hadforbrydelsessagerne anmeldt, så de kommer til politiets kendskab, for at politiet kan hjælpe i de konkrete sager samt gennemføre målrettede indsatser på hadforbrydelsesområdet.
Rigspolitiet planlægger at udarbejde et kort videoklip omhandlende vigtigheden af, at hadforbrydelser anmeldes til politiet. Det er intentionen, at videoklippet skal deles med relevante interesseorganisationer, således at disse kan lægge videoklippet op på deres hjemmesider, Facebook-sider og lignende. Formålet hermed er at øge anmeldelsestilbøjeligheden i forhold til hadforbrydelser.

Styrket registrering af hadforbrydelser og ændret moniteringspraksis

Rigspolitiet har løbende fokus på at styrke registeringen på hadforbrydelsesområdet, således at vi får et så retvisende datagrundlag som muligt. Datagrundlaget anvendes til at tilrettelægge målrettede indsatser på hadforbrydelsesområdet.
På trods af, at der er etableret en moniteringsordning med særlige søgenøgler, som gør det muligt at identificere hadforbrydelsessager i politiets systemer, vidner den foreløbige monitering på området om, at det fortsat er en udfordring at sikre, at alle relevante sager registreres som hadforbrydelser ved brug af hadforbrydelsessøgenøglerne i politiets systemer. Rigspolitiet har derfor, som tidligere nævnt, med virkning fra 2017 besluttet at revidere moniteringspraksissen, således at der kan fremsøges et større antal relevante sager, uagtet at disse ikke er påført en søgenøgle eller et generelt søgeord (se afsnit 3 vedrørende årsrapportens datagrundlag).

Derudover vil Rigspolitiet fremadrettet have et øget fokus på politikredsenes anvendelse af hadforbrydelsessøgenøglerne. Rigspolitiet vil blandt andet indlede en dialog med de dataansvarlige medarbejdere i landets politikredse med henblik på at øge fokus på anvendelsen af hadforbrydelsessøgenøglerne.

Uddannelse

Rigspolitiet har fokus på at sikre, at medarbejderne i politikredsene har de rette kompetencer til at håndtere anmeldelser om hadforbrydelser professionelt og korrekt.
Undervisning i politiets registrering og behandling af hadforbrydelser indgår som en integreret del af Politiskolens basisuddannelse. Herudover udbyder Rigspolitiet et efter- og videreuddannelsestilbud i

håndteringen af hadforbrydelser til alle politikredse. Formålet med uddannelsen er at klæde deltagerne på til at håndtere hadforbrydelsessager bedst muligt samt til at registrere hadforbrydelsessager korrekt i politiets sagsstyringssystem (POLSAS). På uddannelsen bliver deltagerne grundigt introduceret til anvendelsen af søgenøglerne, præsenteret for lovgivningen på området og for, hvordan en hadforbrydelsessag bedst muligt efterforskes og belyses. Herudover indgår der oplæg fra forskellige interesseorganisationer med henblik på at give deltagerne et indblik i, hvordan det er at være en del af en udsat minoritetsgruppe, og hvordan anmeldelsessituationen og mødet med politiet opleves, når man har været udsat for en hadforbrydelse.

Dialog med interessenter på hadforbrydelsesområdet

Rigspolitiet har fortsat dialog med en række centrale interessenter på hadforbrydelsesområdet, herunder Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner (LGBT), Muslimernes Fællesråd og Det Jødiske Samfund i Danmark.

Intentionen er, at der gennem afholdelse af dialogmøder etableres et tættere og løbende samarbejde med interessenterne således, at Rigspolitiet kan udveksle erfaringer med interessenterne samt få et nærmere indblik, i hvordan hadforbrydelsesområdet opleves af interessenterne. Endvidere har dialogen til formål at afdække, hvordan der kan samarbejdes om at få flere ofre for hadforbrydelser til at anmelde disse sager til politiet. Dialogmøderne har været afholdt med jævne mellemrum i to år, og det er intentionen at forsætte møderne fremadrettet.

Deltagelse i internationale netværk

Rigspolitiet har de seneste år haft fokus på at indhente viden og etablere samarbejder via deltagelse i internationale netværk vedrørende hadforbrydelser.

Aktuelt deltager Rigspolitiet i en række arbejdsgruppemøder vedrørende indsamling og registrering af data på hadforbrydelsesområdet. Møderne er organiseret af EU's Fundamental Rights Agency (FRA). Arbejdsgruppen, der består af repræsentanter fra alle medlemslandende i EU, har blandt andet udarbejdet en guide omhandlende nøgleprincipper i forhold til myndighedernes registrering af hadforbrydelser (European Commission 2017).
Herudover deltager Rigspolitiet og Rigsadvokaten på skift i et mødeforum under EU-kommissionen omhandlende bekæmpelse af racisme, fremmedhad og andre former for intolerance[27]. Formålet med dette mødeforum er, at medlemslandene kan diskutere og erfaringsudveksle "best practice" indenfor hadforbrydelsesområdet, f.eks. bekæmpelse af hadforbrydelser, forebyggelse af hadforbrydelser og støtte til ofre for hadforbrydelser.

Herudover overtog Rigspolitiet pr. 1. november 2015 den nationale kontaktpunktsfunktion i forhold til OSCE's Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR). Siden overtagelsen af ansvaret på

[27] High Level Group on combating Racism, Xenophobia and other forms of intolerance.

hadforbrydelsesområdet har Rigspolitiet i denne funktion deltaget i ODIHR-konferencer vedrørende hadforbrydelser og bidrager herudover løbende med opgørelser over antallet af danske hadforbrydelser til ODIHR's årlige hadforbrydelsesopgørelser.

Såvel ODIHR-konferencerne, som arbejdsgruppemøderne under EU's Fundamental Rights Agency og møderækken under EU-kommissionen giver Rigspolitiet mulighed for at søge inspiration i forhold til hadforbrydelsesområdet hos de øvrige medlemslande. Møderne omhandler både registrering og monitering af hadforbrydelser, uddannelse inden for hadforbrydelsesområdet, forebyggelse af hadforbrydelser og specifikke fokusområder, såsom hadefulde ytringer på internettet, og der er således mulighed for at drøfte mange vinkler af hadforbrydelsesområdet.

9. Litteratur

BBC News (2017). *Manchester attack: Hate crimes 'doubles' after incident*. http://www.bbc.com/news/uk-england-manchester-40064424 (hentet d. 07.06.2017).

Det jødiske samfund i Danmark (2016). *Rapport om antisemitiske hændelser i 2015.*

European Commission (2017). *Improving the recording of hate crime by law enforcement authorities – Key guding principles.* http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/ec-2017-key-guiding-principles-recording-hate-crime_en.pdf (hentet d. 7.06.2018).

FRA (2016). *Key migration issues: one year on from initial reporting.* http://fra.europa.eu/en/publication/2016/key-migration-issues-one-year-initial-reporting (hentet d. 31.05.2017).

Hanes, E. & Machin, S. (2013). *Hate Crime in the wake of Terror Attacks: Evidence From 7/7 and 9/11*. http://personal.lse.ac.uk/machin/pdf/hanes%20machin%20september%202013%20web.pdf (hentet d. 29.05.2016).

Independent (2017). *London terror attack: Huge rise in Islamophobic hate crime following Borough Market stabbing, police figures show.* https://www.google.dk/amp/www.independent.co.uk/news/uk/crime/london-bridge-attack-latest-rise-islamophobic-hate-crimes-borough-market-stabbing-terror-police-a7777451.html%3Famp (hentet d. 09.06.2017).

Institut for Menneskerettigheder (2017). *Hadefulde ytringer i den offentlige online debat.* København.

King, R. D. & Sutton, G. M. (2014). *High Times for Hate Crimes: Explaining the Temporal Clustering of Hate Motivated Offending.* Criminology, 51:871-894.

Oslo politidistrikt (2017). *Hatkriminalitet – Anmeldt hatkriminalitet 2016*. Oslo Politidistrikt.

Oslo politidistrikt (2018). *Hatkriminalitet – Anmeldt hatkriminalitet 2017*. Oslo Politidistrikt.

Pedersen, A. J. B. & B. Kyvsgaard, F. Balvig (2017). Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005 – 2016. København: Justitsministeriets Forskningskontor.

Regeringens handlingsplan (2018). *Handlingsplan til fremme af tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer.* Regeringen.

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om hadforbrydelser
https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/api/portals(6e302527-f0b3-4a5e-889a-668aa67e5491)/Print/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/a7a856c5-1a4f-4f49-8df5-4a17ad49a73e (hentet d. 31.05.2016).

Rigspolitiet (2016). *Strategisk Analyse 2015.* https://www.politi.dk/NR/rdonlyres/546B865E-8EB2-4927-8821-FF0AF6B386D7/0/StrategiskAnalyse2015_print.pdf (hentet d. 29.05.2016)

Ugebladet A4 (2016). *Titusindvis af bøsser og lesbiske skjuler deres seksualitet på jobbet.* http://www.ugebreveta4.dk/titusindvis-af-boesser-og-lesbiske-skjuler-deres-seks_20567.aspx (hentet d. 07.06.2017).

Williams, M. & Pearson, O. (2016). *Hate Crime and Bullying in the Age of Social Media*. https://orca-mwe.cf.ac.uk/88865/1/Cyber-Hate-and-Bullying-Post-Conference-Report_English_pdf.pdf (hentet d. 29.05.2016)

Williams, M. L. & Burnap, P. (2016). *US and them: identifying cyber hate on Twitter across multiple protected characteristics*. http://epjdatascience.springeropen.com/articles/10.1140/epjds/s13688-016-0072-6